

Kaupunkiympäristön palvelualue
Kaupunkisuunnittelu

8.10.2024

Liikenne- ja viestintäministeriö
Lausuntopalvelu.fi

Lausuntopyyntö 24.9.2024 VN/26458/2023

Lahden kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle mikroliikkumista koskevaksi lainsäädännöksi. Esityksellä luotaisiin mikroliikkumista ohjaavaa lainsäädäntöä sekä annettaisiin kaupungeille ja kunnille työkalut mikroliikkumisen hallintaan. Esityksen pääasiallisena tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta. Lahden kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä.

Huomiot esityksen tavoitteista

Tavoitteet on asetettu kattavasti ja tarkennukset tukevat esityksen yleisten tavoitteiden toteutumista. Tärkeimmät näkökulmat kattavat kokonaisuuden sopivalla laajuudella ja Lahden kaupungin mielestä keskeiset ongelmakohdat on esityksen tavoitteissa huomioitu.

Huomiot esityksen vaikutusten arviointia koskevasta luvusta 4.2

Vaikutusten arviointia voi yleisesti pitää kattavana sekä varsin laadukkaana ja esitetyt lakimuutokset vastaavat tässä mielessä suurelta osin asetettuja tavoitteita.

Vaikka vaikutusten arvioinnissa esityksen todetaan vähentävän kuntien resurssitarvetta (pl. mahdollisten uusien tiemerkitöjen ja lisäkilpien käyttöönoton suunnittelusta ja toteuttamisesta), niin

mikroliikkumispalvelut ovat joka tapauksessa yleisesti lisänneet kuntien erilaisia hallinnollisia ja taloudellisia resurssitarpeita. Vaikka esitys ei ota kantaa palveluiden yleisiin hyötyihin verrattuna kuntien lisääntyneeseen resurssitarpeeseen nähden, niin ainoastaan lupakäsittelystä saatava korvaus ei tule kattamaan tätä kokonaislisäystä etenkin lyhyellä aikavälillä.

Huomiot mikroliikennelupaa koskevista ehdotuksista

Mikroliikennelupa on kaivattu uudistus sähköpotkulautapalveluiden hallintaan kaupunkien katualueilla. Luvan myötä vapaaehtoisen sopimisen suurimmat ongelmakohdat saadaan ratkaistua ja kaupungilla on mahdollisuus vaikuttaa lautojen määrään, toiminta-aikoihin, nopeus- ja pysäköintirajoituksiin. Lisäksi esityksen mukainen lakiehdotus antaa myös riittävästi mahdollisuuksia lupaehtojen muuttamiseen perustelluista syistä. Yhtenäisten ehtojen myötä palveluntarjoajat saavat tasavertaisen kilpailutilanteen, kun ehtona voi olla myös anonymisoitujen tietojen luovuttaminen, joilla eri rajoituksia on mahdollista valvoa jopa automatisoidusti. Kunnalle pitäisi tämän vuoksi olla mahdollisuus asettaa ehto myös jakelutavasta, jotta tietojen käsittely sekä valvontatyö voitaisiin toteuttaa resurssien kannalta tehokkaasti. Luovutettavien tietojen osalta kaupunkien pitäisi ympäristövaikutusten arvioinnin ja päätöksenteon kannalta olla mahdollista saada tietoja myös niin vuokrattujen kuin huoltamiseen käytettyjen ajoneuvojen päästöistä.

Pysäköinnin maksullisuusehtojen määrittäminen on rajattu pois perusteluissa sitä tarkemmin perustelematta. Liikenteenohjauslaitteilla jää edelleen mahdollisuus asettaa pysäköintikieltoalue Helsingin kaupungin toteuttamalla tavalla, jossa pysäköinti sallitaan esim. vain luvan saaneiden sekä sopimuksen tehneiden palveluntarjoajien ajoneuvoille. Valvonnan, pysäköintialueiden toteuttamisen ja muun jatkuvan kunnossapidon ja hallinnollisen työn kattamiseksi kunnalla pitäisi olla mahdollisuus asettaa luvan ehdoksi kohtuullinen pysäköinti- tai muu aluekäyttömaksu samalla

tavoin kuin Ruotsissa ja Norjassa. Esimerkkinä autojen maksullisten pysäköintiruutujen muuttaminen mikroliikkumispalvelun pysäköintipaikaksi vähentäisi alueen käytöstä saatavia tuloja, vaikka autoliikenteen vähentäminen olisi keskusta-alueella muuten tavoiteltavaa mm. mikroliikkumisen positiivisten puolien kannalta. Yleisten alueiden tilapäisestä käytöstä on monilla kaupungeilla käytössä taksat ja yhteiskäyttöisiä sähköpotkulautoja on suurimmissa kaupungeissa kesäkaudella pysäköitynä sen verran merkittäviä määriä, että toiminta on verrattavissa näiden taksojen käyttötapauksiin. Hallinnollisesti yksinkertaisin tapa olisi korvauksen määrääminen lupaehdoissa ja sen suuruudesta päätettäisiin kunnan hallintosäännön mukaisesti.

Esityksen lupaehdoista puuttuu nyt myös mahdollisuus asettaa ehtoja operatiivisesta toiminnasta kuten huoltoajoon liittyviä rajoituksia. Etenkin yhteiskäyttöisten sähköpotkulautojen ensimmäisinä toimintakausina huoltoajossa oli ongelmia huoltoajoon käytettyjen pakettiautojen pysäyttämiseen ja pysäköintiin sekä jalankulku- ja pyörävyöllä ajoon liittyen. Vaikka nämä asiat ovat vuosien myötä parantuneet, niin nämä ovat juuri liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden kannalta asioita, joista pitää luvan myöntäjällä olla mahdollisuus asettaa ehtoja ja antaa huomautuksia niiden rikkomisesta. Liikenteen päästöjen kannalta olisi myös tarpeen olla mahdollisuus asettaa ehdoksi käyttää vähäpäästöisiä tai päästöttömiä huoltoajoneuvoja sekä päästöttömää sähköä vuokrattavien mikroliikkumisajoneuvojen käyttövoimana. Tämä olisi edellytyksenä, jotta palveluiden vähäpäästöisyydelle voitaisiin asettaa matalan kynnyksen kriteerit ja paikallisesti myös edistää liikenteen päästöjen vähentämistä.

Ehtojen rikkomisesta voi seurata viime kädessä myös luvan peruuttaminen esityksen mukaisesti, mikä on luvan myöntäjän kannalta oleellinen mahdollisuus ja viimeinen keino, mikäli kehotuksia ei noudateta. Luvan peruuttamisen osalta pitäisi kuitenkin olla mahdollista panna päätös täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, jotta palveluntarjoaja ei voisi

jatkaa lupaehtojen vastaista toimintaansa ennen asian hallinnollista ratkaisua.

Huomiot kevyiden sähköajoneuvojen ja moottorilla varustettujen polkupyörien kuljettamisen promillerajaa koskevista ehdotuksista

Lahden kaupunki pitää promillerajan asettamista kevyiden sähköajoneuvojen ja moottorilla varustettujen polkupyörien kuljettamiselle perusteltuna liikenneturvallisuuden kannalta ja yhtenäistää käytäntöä monien muiden Euroopan maiden kanssa. Rajan asettaminen antaa selkeän viestin, ettei ko. ajoneuvoja ole tarkoitettu kuljetettavaksi päihtyneenä ja antaa myös poliisin valvontatyöhön kriteerit puuttua ajoon jo ennen kuin liikennettä on ehditty vaarantaa.

Huomiot liikennevalvontaa koskevista ehdotuksista

Lahden kaupungin mielestä esityksen mukaiset keinot (mikroliikenteen liikennevirhemaksut, ajon estäminen päihtymisen vuoksi, koe nautitun alkoholin tai muun huumavan aineen toteamiseksi sekä henkilönkatsatus) liikennevalvontaan edesauttavat ja jossain määrin ennaltaehkäisevät liikenneonnettomuuksia ja voivat parantaa koettua liikenneturvallisuutta. Keinojen hyötyjen edellytyksenä on riittävän valvonnan ja myös viestinnän toteuttaminen, jotta tavoitellut vaikutukset realisoituisivat laajemmin.

Huomiot uusia liikenteenohjauslaitteita (liikennemerkki ja tiemerkintä) koskevista ehdotuksista

Lahden kaupungin mielestä kevyiden sähköajoneuvojen uudet liikenteenohjauslaitteet ovat tarpeellinen lisä etenkin pysäköintijärjestelyjen toteuttamisen kannalta. On myös hyvä, että kevyt sähköajoneuvo -tiemerkintää M20 voi käyttää ilman liikennemerkkiä, mikä helpottaa pysäköintialueiden toteuttamista ja vähentää kunnille aiheutuvia kustannuksia. Merkintä on käytössä oikeastaan vain lumettomana aikana, jolloin sen peittyminen ei käytännössä muodostu ongelmaksi.

Ylijatkettuja jalkakäytäviä ei Lahdessa ole katuliittymissä juurikaan toteutettu, mutta uusi lisäkilpi H27 mahdollistaa järjestelyn väistämissäntöjen selkeyttämisen ympärivuotisesti.

Huomiot ajoneuvolain soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta

Sähköpotkulautojen kannalta muutos on tarpeellinen ja selkeyttää tulkintaa. Kevyiden sähköajoneuvojen rakenteellisen nopeuden alaraja 7 km/h on esityksessä asetettu sen verran alhaiseksi, ettei näin hitaista sähköpotkulautamallisten laitteiden käyttämisestä muodostu liikenneturvallisuuden kannalta ongelmaa, vaikka niitä ei käytettäisi pyöräilijöiden sääntöjen mukaisesti. Todennäköisesti tällaisia laitteita on määrällisesti käytössä myös hyvin vähän.

Huomiot muista mahdollisista asioista

-

Lahden kaupunki
kaupunkiympäristölautakunta